

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Острозька академія»

«Затверджую»

Голова приймальної комісії

Національного університету

«Острозька академія»

І.Д.Пасічник

27 лютого 2017 р.

Програма

фахового вступного випробування

для вступників на навчання ступеня магістра

зі спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії, спеціалізація країнознавство.

Програма фахового випробування для вступників на навчання для здобуття ступеня магістра зі спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, спеціалізація країнознавство. - Укладачі: проф.Кулаковський П.М., доц. Сидорук Т.В., доц. Подворна О.Г. – Острог: НаУОА, 2017.

Програма схвалена і рекомендована до друку кафедрою країнознавства (протокол № 8 від 20.02.2017).

Програма розглянута та схвалена на засіданні Приймальної комісії НаУОА (Протокол № 2 від 27 лютого 2017 р.)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою - визначити рівень знань майбутніх спеціалістів з теоретичних аспектів дослідження міжнародних відносин, основних понять міжнародних відносин і світового політичного процесу та концептуальних і методологічних особливостей аналізу міжнародної політики. А також, засвоєння найважливіших знань щодо провідних країн світу, вміння порівнювати їх політико-правові системи, підходи до організації економічного життя, принципи ведення зовнішньої політики. Засвоєння проблематики курсу передбачає також оволодіння студентами необхідними навиками пошуку та аналізу наукової літератури, представлені різними напрямками та школами ТМВ.

Завдання:

- окреслити коло теоретичних знань, яким повинні володіти студенти-країнознавці, включаючи як класичні надбання ТМВ, так і новітні її досягнення;
- володіння студентами системних теоретичних знань з міжнародних відносин, які необхідні для формування навичок професійної роботи;
- ознайомлення студентів із основними методами теоретичного дослідження, головними школами і напрямками в ТМВ, системою та суб'єктами міжнародних відносин, їх потребами, інтересами та цілями, конфліктним і кооперативним виміром міжнародних відносин;
- вказати на можливі сфери застосування знань, отриманих в ході навчання;
- вміння студентами використовувати теоретичні знання при аналізі поточних міжнародних подій.
- сприяти становленню широкої загальної підготовки студента в питаннях, що стосуються держав світу, формуванню у них мислення, необхідного для дипломатичної діяльності;
- створити необхідні передумови для засвоєння інших країнознавчих дисциплін: сучасної системи міжнародних відносин, сучасної політики Євросоюзу та ін.;
- формувати вміння науково оцінювати процеси, що відбуваються в світі;
- ознайомлення із роллю країн у світовій економіці;
- показати особливості державного устрою та політико-правових систем провідних країн світу.
- проаналізувати світові процеси, політичний досвід зарубіжних країн для врахування у ході формування українських зовнішньополітичних орієнтирів.
- ознайомлення з формуванням системи міжнародних відносин у давній період, епоху середньовіччя, нового та новітнього часу.

Вступне випробування складається з основних проблем країнознавства за слідуючою програмою:

1. Країнознавство

Курс «Країнознавство» є одним з ключових курсів, що вивчається студентами факультету міжнародних відносин спеціальності «країнознавство». Специфіка цього курсу полягає у донесенні до слухача системної інформації про країни світу, природно-географічні особливості їх території, склад і якісні характеристики населення, основні етапи історії, політико-правову систему, найбільш важливі державні інститути, економічний, соціальний та культурний розвиток на сучасному етапі.

2. Основи дипломатичної діяльності

Після здобуття Україною незалежності підготовка генерації дипломатів стало одним із пріоритетних завдань гуманітарної науки. Постає проблема підготовки і вдосконалення спеціалістів з міжнародного права, міжнародної інформації, економіки і міжнародних відносин. Отже, знання такої дисципліни є необхідним.

Майбутні спеціалісти повинні володіти системою знань про дипломатичну службу, особливості роботи дипломата, нормативно-правові основи здійснення дипломатичної діяльності, проблематику сучасної дипломатії, методи та засоби дипломатичної комунікації, особливості проведення дипломатичних переговорів; історію, тенденції та особливості дипломатичного протоколу та етикету; структуру і нормативно-правову базу та особливості роботи МЗС України.

3. Теорія міжнародних відносин

Навчальна дисципліна “Теорія міжнародних відносин” спрямована на вивчення основних понять науки про міжнародні відносини, теоретичних підходів та напрямків дослідження

міжнародної політики, а також принципів функціонування, головних тенденцій і закономірностей розвитку міжнародних відносин.

Всупаючий повинен володіти поняттями:

- понятійно-категоріальний апарат теорії міжнародних відносин (ТМВ);
- закономірності і тенденції міжнародних відносин;
- методи вивчення міжнародних відносин;
- основні теоретичні підходи в ТМВ (політичний реалізм, політичний ідеалізм, транснаціоналізм та ін.);
- система міжнародних відносин (типи, структури і закони функціонування міжнародних систем, історичні етапи розвитку міжнародних систем, особливості сучасної системи міжнародних відносин);
- середовище системи міжнародних відносин (соціальне середовище – цивілізаційний підхід, позасоціальне середовище – роль геополітики в науці про міжнародні відносини, глобалізація міжнародного середовища);
- учасники міжнародних відносин, їх цілі, засоби і стратегії;
- національні інтереси держави: поняття, структура, політична роль;
- міжнародна безпека;
- правові і моральні принципи регулювання міжнародних відносин;
- міжнародні організації як механізми регулювання міжнародних відносин;
- дипломатія як засіб регулювання міжнародних відносин;
- конфлікти в міжнародних відносинах;
- міжнародне співробітництво;
- міжнародний порядок на початку ХХІ ст.

4. Орієнтовна тематика питань для підготовки до вступу у магістеріум (країнознавча характеристика)

1. Країнознавча характеристика Великої Британії.
2. Країнознавча характеристика Франції.
3. Країнознавча характеристика ФРН.
4. Країнознавча характеристика Італії.
5. Країнознавча характеристика Іспанії.
6. Країнознавча характеристика Нідерландів.
7. Країнознавча характеристика Бельгії.
8. Країнознавча характеристика Швейцарії.
9. Країнознавча характеристика Австрії.
10. Країнознавча характеристика Греції і Кіпру.
11. Країнознавча характеристика Туреччини.
12. Країнознавча характеристика Румунії.
13. Країнознавча характеристика Болгарії.
14. Країнознавча характеристика Сербії.
15. Країнознавча характеристика Албанії.
16. Країнознавча характеристика Хорватії.
17. Країнознавча характеристика Словенії.
18. Країнознавча характеристика Угорщини.
19. Країнознавча характеристика Словаччини.
20. Країнознавча характеристика Чехії.
21. Країнознавча характеристика Польщі.
22. Країнознавча характеристика Швеції.
23. Країнознавча характеристика Фінляндії.
24. Країнознавча характеристика Норвегії.
25. Країнознавча характеристика Данії.
26. Країнознавча характеристика Ірландії.
27. Країнознавча характеристика Росії.
28. Країнознавча характеристика КНР.
29. Країнознавча характеристика Японії.

30. Країнознавча характеристика КНДР.
31. Країнознавча характеристика Кореїської республіки.
32. Країнознавча характеристика країни АСЕАН.
33. Країнознавча характеристика Індонезії.
34. Країнознавча характеристика Індії.
35. Країнознавча характеристика Ірану.
36. Країнознавча характеристика Саудівської Аравії.
37. Країнознавча характеристика Ізраїля.
38. Країнознавча характеристика Марокко.
39. Країнознавча характеристика Єгипту.
40. Країнознавча характеристика Алжиру.
41. Країнознавча характеристика Демократичної республіки Конго.
42. Країнознавча характеристика ПАР.
43. Країнознавча характеристика Нігерії.
44. Країнознавча характеристика США.
45. Країнознавча характеристика Канади.
46. Країнознавча характеристика Мексики.
47. Країнознавча характеристика Австралії.
48. Країнознавча характеристика Нової Зеландії.
49. Країнознавча характеристика Бразилії.
50. Країнознавча характеристика Аргентини.
51. Теорія міжнародних відносин як галузь знань і навчальна дисципліна.
52. Проблеми дефініювання поняття «міжнародні відносини».
53. Основні особливості, універсальні закономірності і сучасні тенденції розвитку міжнародних відносин.
54. Класична традиція в теорії міжнародних відносин (аналіз праць Фукідіда, Н. Макіавеллі, Т. Гоббса та ін).
55. Ліберально-ідеалістична традиція в теорії міжнародних відносин (аналіз праць І. Канта, Г. Гроція).
56. Політичний ідеалізм у теорії міжнародних відносин.
57. Політичний реалізм у теорії міжнародних відносин.
58. Марксистське розуміння сутності міжнародних відносин.
59. Неореалізм та неолібералізм.
60. Модернізм у теорії міжнародних відносин.
61. «Великі суперечки» в теорії міжнародних відносин.
62. Неомарксизм. Світ-системний аналіз І. Валлерстайна.
63. Сутність системної теорії. Особливості системного підходу в аналізі міжнародних відносин.
64. Типи, структура і закони функціонування міжнародних систем.
65. Теорія міжнародних систем М. Каплана.
66. Історичні етапи розвитку системи міжнародних відносин.
67. Цивілізаційний підхід до аналізу міжнародних відносин.
68. Концепція «зіткнення цивілізацій» С. Гантінгтона.
69. Типи міжнародних акторів та їх ієрархія.
70. Сутність і роль держави як учасника міжнародних відносин.
71. Недержавні учасники міжнародних відносин.
72. Міжнародні міжурядові організації як учасники міжнародних відносин.
73. Міжнародні неурядові організації як учасники міжнародних відносин.
74. ТНК як учасники міжнародних відносин.
75. Поняття цілей і засобів у міжнародних відносинах.
76. Стратегія як єдність цілей і засобів.
77. Основні компоненти зовнішньополітичної могутності міжнародного актора.
78. Роль сили в міжнародних відносинах. Збройне насилля і його форми.
79. Поняття і структура національного інтересу.
80. Типології національних інтересів.

81. Поняття безпеки в міжнародних відносинах та основні теоретичні підходи до його розуміння.
82. Співвідношення національної, регіональної та міжнародної безпеки.
83. Основні загрози міжнародній безпеці. Нові глобальні загрози.
84. Джерела міжнародного права.
85. Основні принципи сучасного міжнародного права.
86. Право прав людини і міжнародне гуманітарне право.
87. Співвідношення права і моралі як регуляторів міжнародних відносин.
88. Теоретичні підходи до трактування місця моралі в міжнародних відносинах.
89. Сутність поняття “дипломатія”.
90. Форми і методи дипломатії.
91. Особливості сучасної дипломатії.
92. Сутність і типологія міжнародних конфліктів.
93. Структура міжнародного конфлікту.
94. Фази міжнародного конфлікту.
95. Особливості сучасних міжнародних конфліктів.
96. Сучасні методи врегулювання міжнародних конфліктів.
97. Поняття і типи міжнародного співробітництва.
98. Міжнародне співробітництво та інтеграційні процеси.
99. Теоретичні інтерпретації сучасної системи світоустрою.
100. Особливості сучасної системи міжнародних відносин.
101. Роль і місце дипломатії у здійсненні зовнішньополітичної діяльності держави.
102. Роль дипломатії в ХХІ столітті у вирішенні глобальних проблем сучасності.
103. Порівняльний аналіз повноважень Президента України, Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України у сфері зовнішніх зносин.
104. Двостороння та багатостороння дипломатія: порівняльний аналіз.
105. Наукова база дипломатичного протоколу та етикету.
106. Значення дипломатичного протоколу та етикету у сучасних міжнародних відносинах.
107. Встановлення дипломатичних відносин та заснування дипломатичного представництва.
108. Призначення та відкликання глави дипломатичного представництва.
109. Церемоніал врученні вірчих та відкличних грамот.
110. Випадки завершення роботи дипломатичного представництва та дипломатичного агента.
111. Структура та персонал дипломатичних представництв.
112. Військовий аташе: особливості призначення та специфіка його діяльності.
113. Економічна дипломатія: значення в сучасних міжнародних відносинах та особливості здійснення.
114. Військова дипломатія: значення в сучасних міжнародних відносинах та особливості здійснення.
115. Класи і ранги дипломатичних агентів.
116. Дипломатичний корпус та його дуаен.
117. Основні функції дипломатичних представництв та засоби їх виконання.
118. Професійні вимоги та вимоги до особистих якостей дипломата.
119. Правила поведінки дипломата в державі перебування.
120. Персона нон грата.
121. Привілеї та імунітети дипломатичних представництв та дипломатичних агентів.
122. Підготовка та проведення дипломатичних візитів та бесід.
123. Запис бесіди.
124. Телефонна розмова як різновид дипломатичної бесіди.
125. Значення телефонної розмови та особливості ведення.
126. Візитні картки дипломатів та їх застосування.
127. Документи зовнішньополітичного листування: значення, види, вимоги до складання.
128. Документи внутрішньовідомчого листування: значення, види, вимоги до складання.
129. Символи суверенної держави та міжнародний етикет стосовно них.
130. Розсаджування запрошених по автомобілях.

131. Етикет дарування та прийняття подарунків.
132. Етикет дарування квітів.
133. Значення дипломатичних прийомів у міжнародних відносинах та їхні види.
134. Організація дипломатичного прийому.
135. Проведення дипломатичного прийому.
136. Етикет привітань та висловлення скорботи.
137. Особливості дипломатії європейських держав (Великобританія, Франція, Німеччина, Італія).
138. Особливості дипломатії Азійсько-Тихоокеанського регіону (Японія, Китай, Індія, Австралія).
139. Дипломатична пошта та дипломатичні кур'єри: правовий статус, порядок доставки, функції, привілеї та імунітети.
140. Консульська служба: значення та основні поняття.
141. Процедура призначення глави консульської установи.
142. Консульська екзекватура.
143. Консульський патент.
144. Інститут почесних (нештатних) консулів.
145. Основні консульські функції та засоби їх здійснення.
146. Привілеї та імунітети консульських установ та консульських посадових осіб.
147. Спеціальні місії як форми дипломатії.
148. Постійні представництва держави при міжнародних організаціях.
149. Міжнародні (міжурядові) конференції як форма багатосторонньої дипломатії.
150. Особиста нота та вербальна нота: спільне та відмінне.
151. Вимоги до складання нот.
152. Загальні правила та методи ведення дипломатичних переговорів.
153. Інститут дипломатичних переговорів: історія становлення та особливості функціонування на сучасному етапі розвитку міжнародних відносин.
154. Вплив процесів глобалізації на інститут дипломатичних переговорів.
155. Переговори в умовах міжнародної кризи.
156. Охарактеризуйте та порівняйте такі стратегії ведення переговорів як “жорсткий торг”, “м'який торг” та принципова стратегія.
157. Організаційна та теоретична підготовка переговорів.
158. Інститут посередництва у дипломатичних переговорах.
159. Основні види підсумкових документів дипломатичних переговорів.
160. Структура міжнародного договору.

4. Література

1. Абрамова С.Ю. Африка: четыре столетия работорговли. – М., 1992.
2. Агаев С.Л. Иран между прошлым и будущим. – М., 1987.
3. Андрієв Т. Історія членства України в СНД // Політична думка. – 2002. - № 2.
4. Аннан К. Партнерство во имя всемирного сообщества. – НьюЙорк, 1998.
5. Анчишкин А. Наука, техника, экономика. – М., 1989.
6. Арабский мир: три десятилетия независимого развития. – М., 1990.
7. Арашидзе Л.Г. Международные отношения в Восточной Азии. Угрозы и надежды. – М.: Международные отношения, 2007. – 295 с.
8. Арбатова А., Благоевич С. и др. Мир вступает в многополярность? // Междунар. жизнь. – 1997. – № 11–12.
9. Асиметрія міжнародних відносин / Під ред. Г.М. Перепелиці, О.М. Субтельного. – К., 2005.
10. Африка: взаимодействие культур. – М., 1989.
11. Африка: энциклопедический справочник. Т.1. А-К. / Гл. ред. А.Громыко. – М., 1986; Т.2. К-Я. / Гл. ред. А.Громыко. – М., 1987.
12. Байдак А., Циватий В. Україна і світ // Політика і час. – 2000. - № 21.
13. Балканские страны. – М., 1948.

14. Барановский В. Г. Европа: формирование новой международной политической системы // Мировая экономика и междунар. отношения. – 1990. – № 9.
15. Батюк В. Геополитический контекст начала “холодной войны”: уроки для 90-х // США: экономика – политика – идеология. – 1994. – № 8–10.
16. Бебик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. – К., 2000.
17. Безуглий В., Кузинець С. Регіональна економіка і соціальна географія світу. – К., 2007.
18. Белозоров С.Т. Африка (фізико-географічний нарис). – К., 1951.
19. Бергер Я. Китай. Экономико-географический очерк. – М., 1959.
20. Бжезинский З. Великая шахматная доска. Господство Америки и ее геостратегические императивы. – М., 1997.
21. Бирма. Справочник. – М., 1982.
22. Близький Схід: Міжнародна безпека, регіональні відносини та перспективи для України. – К., 2008.
23. Богатуров А. Д. Великие державы на Тихом океане: История и теория международных отношений в Восточной Азии после второй мировой войны (1945–1995). – М., 1997.
24. Бодрук О. Ракетний синдром. Військові потенціали країн третього світу у контексті сучасних міжнародних процесів // Політика і час. – 2002. - № 5.
25. Борьба за освобождение португальских колоний Африки (1961-1973). – М., 1975.
26. Бурдяк В. Республіка Болгарія на зламі епох. Політична трансформація суспільства. – Чернівці, 2004. – 520 с.
27. Васильев Л.С. История Востока: В 2 т. Т.2. – М., 1998.
28. Великобритания: эпоха реформ / Под ред. Ал.А. Громыко. – М., 2007. – 536 с.
29. Венгрия 1956 года. Очерки истории кризиса. – М., 1993.
30. Весь мир. Географическая энциклопедия. – М., 2001.
31. Вознюк В.А. Відкриваю Нідерланди по-українськи. – Чернівці, 2009. – 232 с.
32. Волес В., Волес Г. Творення політики в Європейському Союзі. К., 2004.
33. Восток и современность. – М., 1990.
34. Всемирная история: Учебник для ВУЗов / Под.ред. Г.Б.Поляка, А.Н.Марковой. – М., 1997.
35. Гальчинський А.С. Україна на перехресті геополітичних інтересів. – К. 2002.
36. Гелей С., Рутар С. Політико-правові системи світу. Навчальний посібник. – К., 2006.
37. Географія США. Американські краєвиди. – К., 1992.
38. Географія. Світи, регіони, континенти. – К., 2004.
39. Герман С. Обличчя сучасної Польщі. – Львів, 2001. – 125 с.
40. Глинкин А.Н. Новейшая история Бразилия (1939 – 1959). – М., 1961.
41. Голуб Н.В., Клімкін П.А. Україна та міжнародні організації. – К., 2003.
- Горбулін В. Національна безпека України та міжнародна безпека // Політична думка. – 1997. - № 1.
42. Государство Израиль. Справочник. – М., 1982.
43. Государство, гражданское общество и процесс демократизации в Латинской Америке / Отв. ред. Мерин Б.М. – М., 1995.
44. Гренвилл Дж. История XX века. Люди. События. Факты / Пер. с англ. О.Суворов. – М., 1999.
45. Гуськова Е. История югославского кризиса (1989–2000). – М., 2001. – 720 с.
46. Дергачев В.А. Геополитика. – К.: ВИРА, 2000.
47. Дергачов О. Україна в європейському та євразійському інтер'єрі // Політична думка. – 2000. - № 4
48. Дживелетов А. К. Средневековые города в Западной Европе. – М., 2002. – 304 с.
49. Дипломатія сучасної України: Енцикл. довід. – К., 1997.
50. Добрынин А. Карибский кризис. Свидетельства участника // Междунар. жизнь. – 1992. – № 7.
51. Дорошко М.С. Країни СНД і Балтії. – Чернівці, 2008. – 308 с.
52. Дубович І. Країнознавчий словник – довідник. – Львів, 2002.
53. Дубович І.А. Країнознавчий словник-довідник. – К., 2008. – 839 с.
54. Дугин А.П. Основы геополитики. Геополитическое будущее России. – М., 1997.
55. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. – К., 1995.
56. Євроатлантичний вісник: інформаційне і довідкове видання. – К., 1996.

57. Жданов Н.В., Игнатенко А.А. Ислам на пороге XXI века. – М., 1989.
58. Зайчиков В.Т. Корея. – М., 1957.
59. Зашкільняк Л., Крикун М. Історія Польщі. Від найдавніших часів до наших днів. Львів, 2002.
60. Индия: страна и ее регионы / Под ред. Е. Ю. Ваниной. – М., 2000.
61. Иран. Очерки новейшей истории. – М., 1978.
62. Ислам и политика. – М., 2001.
63. Ислам: традиции и новации. – М., 1991.
64. Ислам: Энциклопедический словарь. – М., 1991.
65. Испания. Анфас и профиль / Под ред. В.Л. Верникова. – М., 2007. – 480 с.
- История Китая. – М., 1998.
66. История международных отношений и внешней политики СССР: В 3 т. – М., 1987. – Т. 3. 1970–1987.
67. История народов Восточной и Центральной Азии с древнейших времён до наших дней. – М., 1986.
68. История национально-освободительной борьбы народов Африки в новейшее время. – М., 1988.
69. История Средних Веков в 2 томах / Под. ред. С. П. Карпова. – М., 2005.
70. История стран Зарубежной Азии в Средние Века. – М., 1970. – 641 с.
71. История Тропической и Южной Африки (1918-1988). – М., 1989.
72. Ігнатєв П.М. Індія на шляху до лідерства в Південній Азії. – Чернівці, 2006.
73. Ігнатєв П.М. Країнознавство країн Азії. – Чернівці, 2006.
74. Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів / За ред. Л. Зашкільняка. Львів, 2001.
75. Кальвокоресси П. Мировая политика после 1945 года: В 2-х кн. / Пер. с англ. – М., 2000.
76. Камінський А. Вступ до міжнародних відносин. – Львів, 1995.
77. Камінський Є. Критерії ефективності зовнішньої політики України: теоретичний та практичний виміри // Дослідження світової політики: Зб. наук. пр./ ІСЕМВ НАН України. – 2001. – Вип. 18. – С. 3–12.
78. Камінський Є. Міжнародна безпека у XXI столітті: загальний прогноз // Дослідження світової політики: Зб. наук. пр./ ІСЕМВ НАН України. – 2001. – Вип. 15. – С.3–15.
79. Капиталистические и развивающиеся страны на карте 90-х годов / Под. ред В.В.Вольского. – М.: Изд. Моск. ун-та, 1990. – 546 с.
80. Квок Б. Ядерные испытания в Индии и Пакистане // Междунар. жизнь. – 1998. – № 8.
81. Кенигсбергер Г. Средневековая Европа 400–1500. – М., 2001. – 384 с.
82. Киссинджер Г. Дипломатия. – М., 1997.
83. Китай. Факты и цифры. 2000. – Пекин, 2000.
84. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки (1918-1999): Курс лекцій. – Львів, 2000.
85. Козырев Н.И. Дипломатия и дипломатическая служба стран Среднего Востока (Иран, Афганистан). – М.: Восток–Запад, 2008. – 71 с.
86. Колониальное общество Тропической Африки: взаимодействие цивилизаций ? – М., 1993.
87. Колосов В.А., Мироненко Н.С. Геополитика и политическая география: Учебник для студентов вузов. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Аспект Пресс, 2005. – 479 с.
88. Кон-Шебрек Ден, эль-Алами Дауд. Палестино-израильская конфронтация. Две точки зрения. – М., 2002.
89. Коппель О. А., Пархомчук О. С. Міжнародні системи. Світова політика. – К., 2001.
90. Косолапов Б. Алжир. – М., 1959.
91. Країнознавство. Країни СНД, Європи і Північної Америки / М.С. Дорошко, Р.Д. Кривонос, В.П. Крижанівський, Н.Ф. Сербіна. – К.: Ніка, 2009. – 312 с.
92. Крашенинникова Н.А. История права Востока. – М., 1994.
93. Кріль М. Боснія та Герцеговина у післявоєнні роки (1995–2005) // Педагогічна думка. – 2006. - № 1. – С. 35–41.
94. Кріль М. Македонія на зламі ХХ–ХХІ ст. // Педагогічна думка. – 2006. - № 2. – С. 63–68.
95. Кріль М. Молдова: роки незалежності // Педагогічна думка. – 2007. - № 2. – С. 49–55.
96. Кріль М. Республіка Білорусь: 1991–2006 рр. // Педагогічна думка. – 2007. - № 1. – С. 58–66.
97. Кріль М. Сучасна Албанія // Педагогічна думка. – 2005. - № 1. – С. 40–47.

98. Кріль М. Сучасна Хорватія // Педагогічна думка. – 2005. - № 2. – С. 32–38.
99. Кріль М. Сучасна Чехія // Педагогічна думка. – 2005. - № 3. – С. 31–41.
100. Кріль М.М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець ХХ – початок ХХІ ст.). Навчальний посібник. – К., 2008. – 284 с.
101. Кріль М.М. Історія Словаччини. – Львів, 2006. – 264 с.
102. Крупенко М. Японія после «холодної» війни. – М., 2001.
103. Кулик Б. Т. США и Тайвань против КНР. 1945–1957 // Новая и новейшая история. – 1995. – № 5.
104. Культура Аргентини. – М., 1977.
105. Культура Бразилії. – М., 1981.
106. Кучик О., Мацяк М. Міжнародні відносини і світова політика. Методичні вказівки та рекомендації до академічного курсу. – Львів, 2005. – 29 с.
107. Лановик Б., Матисякевич З., Матейко Р. Економічна історія світу: Підручник. – К., 1999.
108. Латинская Америка 80-х годов: партийно-политическая структура стран региона. – М., 1989.
109. Латинская Америка 80-х годов: страны Южного конуса: современное положение и перспективы развития. – М., 1989.
110. Латинская Америка в международных отношениях. ХХ век: В 2 т. – М., 1988.
111. Латинская Америка в международных отношениях. ХХ век: В 2 т. – М., 1988.
112. Латинская Америка и Карибы. Политические институты и процессы / Отв. ред. З.В.Ивановский. – М., 2000.
113. Латинская Америка: Справочник / Под общ. ред. В.В.Вольского; Сост. С.Н.Табунов. – М., 1990.
114. Латинская Америка: структурная перестройка хозяйства. – М., 1994.
- Латинская Америка: Энциклопедический справочник, т. 1-2 / [Гл. ред. В.В.Вольский]. – М., 1979-1982.
115. Лебедева М. М. Мировая политика: Учебник для ВУЗов. – М., 2004.
- Левин З.И. Общественная мысль на Востоке. Постколониальный период. – М., 1999.
116. Левин З.И. Развитие общественной мысли на Востоке. Колониальный период. – М., 1993.
117. Леонов Н.С. Некоторые проблемы политической истории Центральной Америки ХХ столетия. – М., 1972.
118. Леонов Н.С. Очерки новой и новейшей истории стран Центральной Америки. – М., 1975.
119. Литвин В. Зовнішня політика України: 1990-2000 // Віче. – 2000. - № 11-12, 2001. - № 1.
120. Ломакин В.И. Внешнеэкономическая политика Британии. Монография. – М., 2004. – 287 с.
121. Лудшувейт У. Турция. Экономико-географический очерк. – М., 1965.
122. Маастрихтский процесс: реакция и новые вызовы // Мировая экономика и междунар. отношения. – 1993. – № 9.
123. Маддісон В. В., Шахов В.А. Політологія міжнародних відносин. – К., 1997.
124. Маддісон В.В., Шахов В.А. Сучасна українська геополітика. – К., 2003.
125. Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К, 1996.
126. Малая энциклопедия стран / Сиротенко Н.Г., Менделев В.А. – М., 2001.
127. Малые страны Западной Европы. – М., 1972.
128. Марчук Н.Н. Борьба за независимость в Латинской Америке в конце XVIII – начале XIX ст. – М., 1988.
129. Марчук Н.Н. Становление национальных государств в Латинской Америке. – М., 1989.
130. Масляк В. Країнознавство. – К., 2007.
131. Матлина А.А. Латинская Америка в меняющемся мире. – М., 1992.
132. Международная энциклопедия «Страны и их объединения (география, история, религия, власть, экономика, социальная сфера)» / Под науч. ред. проф. Севрука М.А. – М., 2001.
133. Международные отношения на Дальнем Востоке (1870–1945) / Под. ред. Е.М. Жукова. – М., 1951.
134. Международные отношения на Дальнем Востоке в послевоенные годы: В 2 т. – М., 1978.
135. Международные отношения: теории, конфликты, организации / Под. ред. проф. П.А. Цыганкова. – М., 2004.

136. Мельников Е. Корейская война 1950–1953. Размышления о причинах конфликта и его действующих лицах // *Международ. жизнь*. – 1995. – № 8.
137. *Мир в XX веке*. – М., 2001.
138. Михальченко М. Україна як нова історична реальність: запасний гравець Європи. – Дрогобич-Київ, 2004.
139. Мишо Г. *История крестовых походов*. – К., 1995. – 232 с.
140. *Міжнародні відносини і євроатлантична інтеграція України* / Під. Ред. Л.С. Голопатюка. – К., 2005.
141. *Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945–70-ті роки): Підруч.* / В. А. Манжола та ін. – К., 1999.
142. *Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980–2000 роки): Підручник* / Л. Ф. Гайдуков, В. Г. Кремень, Л. В. Губерський та ін. – К., 2001.
143. *Міжнародні економічні відносини: Система регулювань міжнародних економічних відносин: Підручник* / А.С.Філіпенко та ін. – К.: Либідь, 1994. – 256 с.
144. *Міжнародні інтеграційні процеси сучасності* / А.С. Філіпченко, В.С. Будкін, М. А. Дудченко. – К., 2004.
145. *Міжнародні організації: Навч. посібник* / За ред Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського. – К., 2003.
146. *Міжнародні організації*. – К., 2008.
147. Млечин Л. Кто взорвал Америку? Империя террора: от «Красных бригад» до «Исламского джихада». – М., 2002.
148. Момзен Т. *История Рима в 5 томах*. – С-пб., 1994.
149. *Мусульманские страны у границ СНГ*. – М., 2001.
150. *Мусульманские страны. Религия и политика (70-80-е годы)*. – М., 1991.
- Мякин А.Д. *Япония*. – М., 1956.
151. *Ніколас Мусис Усе про спільні політики Європейського Союзу*. – К., 2005.
152. *Новейшая история арабских стран Азии (1917-1985)*. – М., 1988.
153. *Новейшая история арабских стран Африки (1917-1987)*. – М., 1987.
154. *Новейшая история зарубежных стран: Европа и Америка. 1917- 1945*. – М., 1989.
155. *Новейшая история стран Азии и Африки, XX век: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений: В 3 ч.* / Под ред. А.М.Родригеса. – М., 2001.
156. *Общественная мысль развивающихся стран*. – М., 1988.
157. *ООН у системі міжнародних відносин*. – К., 1995.
158. Патнам Р. *Творення демократії. Традиції громадянської активності в сучасній Італії*. – К.: Основи, 2001.
159. *Перепелиця Г. Конфлікти в посткомуністичній Європі*. – К., 2003. – 432 с.
160. *Пик Г. США – Велика Британія: особливі стосунки*. – К., 2004.
161. *Плешов О.В. Ислам и демократия*. – М., 1996.
162. *Плясун Я.Г. Туніська республіка. Державно-політичний розвиток*. – К., 1972.
163. *Политические процессы и конфликты 50–60-х годов в Восточной Европе*. – М., 1993.
164. *Половина І. Фізична географія Європи*. – К., 1998.
165. *Пражский самит и преобразование НАТО: Справочник-путеводитель*. – 2003.
166. *Пророченко Н. Чому зростає “Халіфорнія”? Політичний іслам і сучасність // Політика і час*. – 2002. - № 11.
167. *Регіон Балтійського моря. Культура, політика, суспільство*. – Львів, 2005. – 358 с.
168. *Религия и секуляризм на Востоке*. – М., 1993.
169. *Республика Заир. Справочник*. – М., 1984. – 256 с.
170. *Роберт Каган Про рай і владу. Америка і Європа у новому світовому порядку*. – Львів, 2004.
171. *Розалиев Ю.И. Новая и новейшая история стран Азии и Африки*. – М., 1987.
172. *Сапожникова Е. Страноведение. Теория и методика туристического изучения страны*. – М., 2004.
173. *Свастюк Г.В. Штаты Индии*. – М., 1981.
174. *Світова та європейська інтеграція* / За ред проф. Я.Й. Малика. – Львів, 2005.
175. *Світова та європейська інтеграція: організаційні засади* / За ред. Я.Й. Малика, М.З. Мальського. – Львів, 2002.

176. Северная Европа. Регион нового развития / Под ред. Ю.С. Дерябина, Н.М. Антюшиной. – М., 2008. – 512 с.
177. Сергійчук І.М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – кінець ХХ ст.). – Суми, 2002.
178. Системная история международных отношений / Под ред А. Д. Богатурова. – М., 2006. – Т. 2: События 1945 – 2003 годов.
179. Системная история международных отношений в четырех томах. События и документы. 1918–2000 / Отв. ред. А. Д. Богатуров. – М., 2000.
180. Советская внешняя политика в годы “холодной войны”. – М., 1995.
181. Современная Азия. Справочник. – М., 1973.
182. Современные международные отношения / Под ред проф. А.В. Торкунова. – М., 2000.
183. Современные международные отношения: Учебник / Под ред. А. В. Торкунова. – М., 2000.
184. Современный ислам: культура и политика. – М., 1994.
185. Страны Африки: Полит.-экон. справочник. Под общ. ред. Ан.А.Громыко, Ю.С.Грядунова, П.И.Манчхи; Сост. Г.Б.Старушенко. – М., 1988.
186. Страны Ближнего Востока: Справочник. – К., 1990.
187. Страны и народы мира: Энциклопедический справочник. – М., 1999.
188. Страны мира: Справочник. 1999 / Под общ. ред. И.С.Иванова. – М., 1999.
189. Страны мира. Информационно-аналитический справочник ЦРУ. – Екатеринбург, 2001.
190. Строганов А.И. Новейшая история стран Латинской Америки: Учеб. пособие. – М., 1995.
191. Субботин В.А. Великобритания и ее колонии. Тропическая Африка в 1918-1960 гг. – М., 1992.
192. США. Словарь – справочник. – М., 1950.
193. Тарле Е.В. Политика: История территориальных захватов. XV-XX века. – М., 2000.
194. Теория международных отношений на рубеже столетий / Под ред. К. Буга и С. Смита. – М., 2002.
195. Теория международных отношений. Хрестоматия / Научный ред. проф. П.А. Цыганков. – М. 2002.
196. Троицкий М.А. Трансатлантический союз 1991–2004. Международная система американо-европейского партнерства после распада биполярности. – М., 2004.
197. Трохимчук С. В. Федунь О. В. Політична географія світу: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 422 с.
198. Троян С.С. Будз М.Д. Термінологічний словник із методики країнознавчих досліджень. – Рівне, 2002.
199. Туниця Т. Світове господарство і міжнародні економічні відносини. Методичні рекомендації до вивчення курсу. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2004. – 34 с.
200. Факты про Німеччину. – Берлін, 1994.
201. Феномен восточного деспотизма. Структура управления и власти. – М., 1993.
202. Філіпенко А. Міжнародні економічні відносини. Історія. – Київ, 2006.
203. Франция. В поисках новых путей / Отв. ред. Ю.И. Рубинский. – М., 2007. – 624 с.
204. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций // Полис. – 1994. - № 1.
205. Хахлюк А. Міжнародне співробітництво // Політична думка. – 2002. - № 2.
206. Хижняк І. А. Навчальна програма дисципліни “Історія міжнародних відносин (1945 – початок ХХІ ст.)” частина II (для бакалаврів, спеціалістів). – К.: МАУП, 2005. – 28 с.
207. Холодная война. Новые подходы, новые документы. – М., 1995.
208. Хрестоматия по истории Древней Греции / Под. ред. Д. П. Калтстова. – М., 1964. – 695 с.
209. Центральная Европа во второй половине ХХ века: В 3-х т. – Т. 3: Трансформации 90-х годов. – Ч. 1–2. – М., 2002. – 516 с.
210. Центральноевропейские страны на рубеже ХХ – ХХІ вв. Аспекты общественно-политического развития. Историко-политологический справочник. – М., 2002. – 250 с.
211. Цыганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації: Навчальний посібник. – К, 2001.
212. Цыганков П.А. Теория международных отношений. – М., 2003.
213. Чиркин В. С. Конституционное право зарубежных стран. М., 2006. – 669 с.
214. Шаповал Ю. Конституційне право зарубіжних країн: Підручник. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 496 с.
215. Шевчук Л. Китай. Соціально-географічна характеристика. – Львів, 1999.

216. Шепелев М. Світознавство в контексті політизації цивілізаційного процесу // Людина і політика. – 2002. - № 2.
217. Шепелев М.А. Теорія міжнародних відносин. – К., 2004.
218. Шергін С. Світовий порядок: концепції і реальність // Політика і час. – 1997. – № 12.
219. Экономическая география капиталистических и развитых стран. – М., 1971. – Ч. 1: Западная Европа и США.
220. Экономическая география капиталистических стран Европы. – М., 1966.
221. Экономическая, социальная и политическая география мира. Регионы и страны / Под ред. д-ра геогр. наук, проф. С.Б.Лаврова, канд. геогр. наук, доц. Н.В.Каледина. – М., 2002.
222. Энциклопедия нового Китая. – М., 1989.
223. Юго-Восточная Европа в эпоху кардинальных перемен / Под ред. А.А. Языковой. – М., 2007. – 352 с.
224. Юрківський В.М. Країни світу. – К.: Либідь, 1999. – 368 с.
225. Юрковський В. Країни світу. – К., 1999.
226. Яковец Ю. История цивилизаций. – М., 1997.
227. Япония второй половины XX века: Проблемы и судьбы. – М., 2003.
Япония. – М., 1973.
228. Яровий В. Новітня історія центральноєвропейських та Балканських країн XX ст.: Підручник. – К., 2005. – 814 с.